

Sv. Jozef v dejinách spásy (2)

Druhé pokračovanie cyklu katechéz o sv. Jozefovi, 24. novembra 2021.

24.11.2021

Drahí bratia a sestry, dobrý deň!

V minulú stredu sme začali cyklus katechéz o osobe svätého Jozefa – končí sa jemu zasvätený rok. Dnes budeme pokračovať v tejto ceste a zastavíme sa nad jeho úlohou v dejinách spásy.

Ježiš je v Evanjeliách označovaný ako «syn Jozefa» (Lk 3,23; 4,22; Jn 1,45; 6,42) a «tesárov syn» (Mt 13,55; Mk 6,3). Evanjelisti Matúš a Lukáš pri rozprávaní o Ježišovom detstve venujú úlohe Jozefa priestor. Obaja zostavujú „rodokmeň“, aby zdôraznili Ježišovu historickú skutočnosť. Matúš, ktorý sa obracia predovšetkým na kresťanov zo židovstva, vychádza od Abraháma a prichádza k Jozefovi, ktorý je definovaný ako «manžel Márie, z ktorej sa narodil Ježiš, nazývaný Kristus» (1,16). Lukáš, naopak, zachádza až k Adamovi a začína priamo Ježišom, ktorý «bol synom Jozefa», ale upresňuje: «mysleli si» (3,23). Obaja evanjelisti teda predstavujú Jozefa nie síce ako biologického otca, avšak ako Ježišovho otca z plného titulu. Ježiš prostredníctvom neho naplňa dejiny zmluvy a spásy odohrávajúce sa medzi Bohom a človekom. Pre Matúša sa tieto dejiny začínajú

Abrahámom, pre Lukáša samotným počiatkom ľudstva, teda Adamom.

Evanjelista Matúš nám pomáha pochopiť, že postava Jozefa, hoci je zdanlivo okrajová, nenápadná, v pozadí, je v skutočnosti ústredným kamienkom dejín spásy. Jozef žije svoj protagonizmus bez toho, aby chcel ovládnuť scénu. Ak sa nad tým zamyslíme, «naše životy udržiavajú bežní ľudia – na ktorých sa obyčajne zabúda – ktorí sa neobjavujú v titulkoch novín a časopisov [...]. Kolíkí otcovia, matky, starí rodičia či učitelia ukazujú našim deťom malými a každodennými gestami, ako čeliť kríze a ako ňou prechádzať, prispôbiac svoje zvyky, hľadiac dopredu a povzbudzujúc k modlitbe. Kolíkí ľudia sa modlia, obetujú a prihovárajú za dobro všetkých» (Apoštolský list *Patris corde*, 1). Takto môže každý nájsť vo svätom Jozefovi muža, ktorý zostáva nepovšimnutý, muža každodennej prítomnosti,

diskrétnej a skrytej prítomnosti, orodovníka, oporu a sprievodcu v ťažkých chvíľach. Pripomína nám, že všetci tí, ktorí sú zdanlivo skrytí alebo v „druhej línii“, majú v dejinách spásy jedinečnú hlavnú rolu. Svet potrebuje týchto mužov a ženy: mužov a ženy v druhej línii, ktorí však podporujú rozvoj nášho života, každého z nás, a ktorí nás modlitbou, príkladom, učením podporujú na ceste života.

V Lukášovom evanjeliu sa Jozef objavuje ako *ochranca Ježiša a Márie*. A z tohto dôvodu je aj „ochrancom Cirkvi“: veď ak bol ochrancom Ježiša a Márie, pracuje teraz, keď je v nebi, naďalej ako ochranca, v tomto prípade Cirkvi; «pretože Cirkev je predĺžením Kristovho tela v dejinách, a zároveň sa v materstve Cirkvi odráža Máriino materstvo. Keď Jozef naďalej chráni Cirkev – prosím, nezabúdajte na to: dnes Jozef chráni Cirkev –, naďalej chráni „Dieťa a jeho

matku“ (porov. *Patris corde*, 5). Tento aspekt Jozefovej úlohy ochrancu je veľkou odpoveďou na to, o čom hovorí kniha Genezis. Keď Boh žiada Kaina, aby sa zodpovedal za Ábelov život, odpovedá: «Či som ja strážca svojho brata?» (4,9). Jozef nám svojím životom akoby chcel povedať, že sme vždy povolaní cítiť sa strážcami našich bratov, ochrancami tých, ktorí sú postavení po našom boku, tých, ktorých nám Pán zveruje v mnohých okolnostiach života.

Spoločnosť, ako je tá naša, bola definovaná ako „tekutá“, pretože sa zdá, že nemá žiadnu konzistenciu. Opravím filozofa, ktorý túto definíciu vymyslel, a poviem: viac než tekutá, je plyná, skutočne plyná spoločnosť. Táto tekutá, plyná spoločnosť nachádza v Jozefovom príbehu veľmi presný poukaz na dôležitosť pút ľudskej vzájomnosti. Evanjelium nám v skutočnosti rozpráva Ježišov rodokmeň nielen z

teologického dôvodu, ale aj na pripomenutie každému z nás, že náš život sa skladá zo vzájomných pút, ktoré nás predchádzajú a sprevádzajú. Boží Syn si pre svoj príchod na svet zvolil cestu vzťahov, cestu dejín: nezostúpil na svet magicky, nie. Šiel cestou dejín, ktorou sa uberáme my všetci.

Drahí bratia a sestry, myslím na mnohých ľudí, ktorí majú problém nachádzať dôležité putá vo svojom živote, a práve preto sa potácajú, cítia sa sami, chýba im sila a odvaha napredovať. Chcel by som zakončiť jednou modlitbou, ktorá im a aj nám všetkým pomôže nájsť vo svätom Jozefovi spojenca, priateľa a oporu.

Svätý Jozef,

ty, ktorý si chránil puto s Máriou a Ježišom, pomáhaj nám dbať o vzťahy v našom živote. Nech nikto nezažíva pocit opustenosti, ktorý pochádza z osamelosti.

*Každý z nás nech sa zmieri s vlastnou
históriou, s tými, ktorí nás predišli, a
nech aj vo vykonaných chybách
rozpozná spôsoby, akým si
Prozreteľnosť razila cestu, a zlo tak
nemalo posledné slovo.*

*Ukáž sa ako priateľ tých, ktorí zápasia
s ťažkosťami, a ako si podporoval
Máriu a Ježiša v ťažkých chvíľach, tak
podporuj aj nás na našej ceste.*

Amen.

(Preklad: Slovenská redakcia VR)